MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

________________________ hokimligi maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi ___________________ maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi __-umumiy o'rta ta'lim maktabi tarix fani o'qituvchisi _____________________________ning 20__-20__-o'quv yilida 9-sinflar uchun III chorak O'zbekiston tarixi fanidan

DARS ISHLANMALARI

"TASDIQLAYMAN"

O'IBDO'_______ ______________________

20__-20__-o'quv yili 9-sinf O'zbekiston tarixi fanidan taqvim mavzu rejasi

№	O'tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o'tkazish muddati	Dars o'tkazilgan sana
1.	Ashtarxoniy davrida binokorlik va ta'lim **(Loyiha ishi mavzusi va baholash mezonini e'lon qilish)**	1		
2.	Mang'itlar boshqaruv davri	1		
3.	Mang'itlar boshqaruv davri	1		
4.	Mang'itlar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot	1		
5.	Mang'itlar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot	1		
6.	Mang'itlar davrida ilm-fan va madaniyat	1		
7.	Mang'itlar davrida ilm-fan va madaniyat	1		
8.	**BSB – 3. (50 ball) Loyiha ishi taqdimoti**	1		
9.	Xiva xonligini tashkil topishi	1		
10.	Xiva xonligini tashkil topishi	1		
11.	Qo'ng'irotlar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot	1		
12.	Qo'ng'irotlar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot	1		
13.	Qo'ng'irotlar davri me'morchiligi	1		
14.	Qo'ng'irotlar davri me'morchiligi	1		
15.	Xiva – ming gumbazli shahar	1		
16.	XVI-XIX asrning birinchi yarmida qoraqalpoqlar	1		
17.	Qoraqalpoqlar turmush tarzi	1		
18.	Qoraqalpoqlarning madaniy hayoti	1		
19.	**CHSB – 3. (40 ball)**	1		
20.	Farg'onada minglar hukmronligi davri	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ashtarxoniy davrida binokorlik va ta’lim (Loyiha ishi mavzusi va baholash mezonini e’lon qilish)

Darsning maqsadi:

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo‘jalik hayotida erish gan kichik yutuqlarigacha bo‘lgan voqealar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg‘otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma , malakalarini rivojlantirish, o‘z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud tarix faniga oida axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta va boshq.) foydalana olish;

media vositalardan zarur bo‘lgan axborotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishlash, uzatish, saqlash, xavfsizligini ta’minlash va foydalanishda mediamadaniyatga rioya qilish;

ma’lumotlar bazasini yarata olish, asosiylarini tanlay olish va ularni tahlil qila bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya: kompetensiya

Vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda umuminsoniy va milliy qadriyatlarga e’tiqodli bo‘lish; badiiy va san’at asarlarini tushunish, ta’sirlana olish;

orasta kiyinish, yurish-turishda madaniy me’yorlarga va sog‘lom turmush tarziga amal qilish,umumbashariy ahamiyatga ega bo‘lgan qadriyatlarni (urf-odatlar, marosimlar, milliy-madaniy an’analar va h.k.) bilish, unga hurmat bilan munosabatda bo‘lish;

o‘zgalarga nisbatan mehr-muruvvat, saxiylik, o‘zgalarning dunyoqarashi, diniy e’tiqodi, milliy va etnik xususiyatlari, an’ana va marosimlarini hurmat qilish;

xalqining tarixiy, ma’naviy va madaniy merosini avaylab asrash, ta’lim muassasasida va jamiyatda o‘rnatilgan odob-axloq qoidalariga rioya qilish.

Darsning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib,hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Me’morchilik

Ashtarxoniylar davrida ham Samarqand va Buxoro mamlakatning yirik madaniy markazlari maqomini saqlab qoldi. Yirik amaldorlar, ulamolar vajamiyatning boshqa vakillari tomonidan saroylar, madrasalar, masjidlar, xonaqohlar, bozorlar, karvonsaroylar va boshqalar qurdirildi. Samarqandda qozi Soqiy tomonidan qurdirilgan madrasa, Yalangto‘sh Bahodir tomonidan qurdirilgan Sherdor va Tillakori madrasalari, Sayyid Ahmadxoja madrasasi, Nodir devonbegi madrasalari shular jumlasidandir. Buxoroda ikki qavatli Mag‘oki ko‘rpa masjidi, zargarlar bozori yaqinida joylashganligi uchun “Zargarlar madrasasi” deb ham ataluvchi Abdulazizxon madrasasi, Xiyobon, Bozori Go‘sfand va Jo‘ybori Kalon madrasalari ham bunyod etildi. XVII asrda madrasa va masjidlar qurilishida ashtarxoniylar davrida yuqori nufuzga ega bo‘lgan ayrim amaldorlar ham o‘z hissalarini qo‘shishdi. Shunday shaxslardan biri XVII asrning birinchi yarmidagi yirik'amaldor va vazir Nodir devonbegi bo‘lib, uning mablag‘iga butun me’moriy ansambl - xonaqoh, hovuz va madrasa bunyod etilgan. U tomonidan bundan ilgariroq Buxoro Registonidagi Ark devorlari ostida Poyandabiy otaliq masjidi ham qurilgan. Telpakfurushlar gumbazidan Registonga olib boruvchi yo‘lda, Bozori-av degan joyda Abdulazizxonning amaldori Muhammadyor otaliq tomonidan xonaqoh quriladi. Shu asrda bu markazda Bolohovuz masjidi ham bunyod etiladi.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Samarqanddagi Registon maydonida joylashgan inshootlarning nomini bilasizmi? Bu inshootlar kim tomonidan qurilgan va ular qanday maqsadlarga xizmat qilgan?
2. Nima deb o‘ylaysiz, bu inshootlar qancha vaqtda, qanday mehnat qurollari va qurilish ashyolari bilan barpo etilgan? Ularda qancha odam ishlagan bo‘lishi mumkin? Bu inshootlarni qurish uchun qaysi kasb egalari jalb qilingan?

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ _____________
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Mang‘itlar boshqaruvi davri
Darsning maqsadi:
Ta’limiy: darsda XV asrgacha sodir bo‘lgan voqealar bilan tanishtirish, jumladan, Vatanimiz tarixida muhim rol o‘ynagan Birinchi va Ikkinchi Renessansga asos bo‘lgan jarayonlarni o‘rganish. Tariximizni o‘rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg‘ularini shakillantirish.
Tarbiyaviy: o‘quvchilarga ajdodlarimiz barpo etgan ulkan madaniyat namunalaridan tortib, oddiy xo‘jalik hayotida erish gan kichik yutuqlarigacha bo‘lgan voqealar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ajdodlarimizning jasorati, amalga oshirgan buyuk ishlari, qalblarida vatanparvarlik hissini uyg‘otish, Vatan manfaatlarini himoya qilishga o‘rgatish.
Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma , malakalarini rivojlantirish, o‘z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.
O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:
Kommunikativ kompetensiya:
o‘z fikrini og‘zaki va yozma tarzda aniq va tushunarli bayon qila olish,mavzudan kelib chiqib savollarni mantiqan to‘g‘ri qo‘ya olish va javob berish; ijtimoiy moslashuvchanlik, o‘zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish, jamoaviy hamkorlikda ishlay olish; muloqotda suhbatdosh fikrini hurmat qilgan holda o‘z pozitsiyasini himoya qila bilish, uniishontira bilish;turli ziddiyatli vaziyatlarda o‘z ehtiroslarini boshqarish, muammo va kelishmovchiliklarni hal etishda zarur (konstruktiv) bo‘lgan qarorlarni qabul qila olish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
Jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish; o‘zining fuqarolik burch va huquqlarini bilishi, unga rioya qilish.
Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:
inson mehnatini yengillashtiradigan, mehnat unumdorligini oshiradigan va qulay shartsharoitga olib keladigan fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalana olish.
Darsning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib,hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.
II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.
III. Yangi mavzu bayoni:

XVIII asr oʻrtalarida Buxoro xonligida siyosiy va iqtisodiy inqiroz XVIII asr boshiarida Buxoro xonligi tarkibidan Fargʻona vodiysi ajralib chiqishi mamlakatning bekliklarga boʻlinish xavfini keskin kuchaytiradi. XVIII asr 40-yillariga kelib esa Buxoro xonligida siyosiy va iqtisodiy inqiroz yanada kuchayadi. Ashtarxoniylar sulolasining soʻnggi vakili Abulfayzxon siyosati natijasida xalqning moddiy ahvoli ogʻirlashadi.

Eron shohi Nodirshohning Buxoro davlatiga hujumi, mamlakatning asosiy shaharlari boʻlgan Buxoro va Samarqandning ular tomonidan egallanishi va talanishi oqibatida siyosiy vaziyat yanada murakkablashadi. Ana shunday qaltis va nozik bir fursatda Buxoroda hokimiyat tepasiga mangʻitlar suiolasi keladi. Ashtarxoniylar saroyida dastlab miroxur va parvonachi lavozimlarida ishiagan Muhammad Hakimbiy qisqa fursatda Buxoro xonligidagi mangʻitlar qavmining yoʻlboshchisiga aylanadi. Muhammad Hakimbiy koʻp sonli mangʻitlar qavmi va urugʻ yoʻlboshchilariga tayanib, qatagʻon va kenagas urugʻlari, jumladan, shahrisabzlik Ibrohim Kenagasning qavmlariga qarshi Buxoroda markaziy hokimiyatni mustahkamlash uchun qattiq va murosasiz kurash olib boradi. Tez orada u saroyda devonbegi lavozimini egallaydi. Abulfayzxon tomonidan Muhammad Hakimbiy saroydagi barcha shahzodaiar otaliqlarining boshligʻi etib tayinlanadi hamda unga otaliq unvoni beriladi. Muhammad Hakimbiy otaliq va qushbegi - bosh vazir sifatida mangʻitlar sulolasining Buxoroda hokimiyat tepasiga kelishi uchun yetarlishart-sharoityaratib bergan. 1743-yilda Muhammad Hakimbiy vafotidan soʻng uning oʻgʻli Muhammad Rahimbiy oʻzining muntazam qoʻshinga egaligidan foydaianib, hokimiyatga intiladi. Abdulfayzxon uni otasining oʻrniga tayinlashga majbur boʻladi. 1747-yilda Eron shohi Nodirshohning oʻldirilishi Muhammad Rahimbiyning Buxoro taxtini egallashiga yoʻl ochadi. 1756-yilda u hokimiyatni toʻla egallaydi. Biroq mangʻitlar chingiziy boʻlmaganligi uchun Muhammad Rahimbiy oʻzini xon emas, amir deb e’lon qiladi. Shu davrdan boshlab davlat nomi Buxoro amirligi deb yuritila boshlanadi. Muhammad Rahimbiy yirik yer egalarining davlatni boshqarish ishlarida shu vaqtgacha davom etib kelgan aralashuvlarini keskin kamaytirishga erisha oladi. Uning oʻlimidan soʻng hokimiyat amakisi Doniyolbiyga oʻtadi. 0ʻlimidan oldin Doniyolbiy toʻngʻich oʻgʻli Shohmurodni oʻzining vorisi deb e’lon qiladi. U oʻzini diniy ishlarga bagʻishlab, ilohiyotga oid risolalar yozadi. 1785-yilda Buxoro shahrida kelib chiqqan qoʻzgʻolon natijasida mingdan ortiq kishi halok boʻladi. Shunday sharoitda hokimiyatga amir Shohmurod keladi. U hokimiyat tepasiga kelgan dastlabki kunlaridanoq poytaxt shahar aholisining talablarini qondirishga harakat qiladi. Buxoro aholisiga ularni turli soliqlardan ozod etuvchi tarxon yorligʻini beradi.

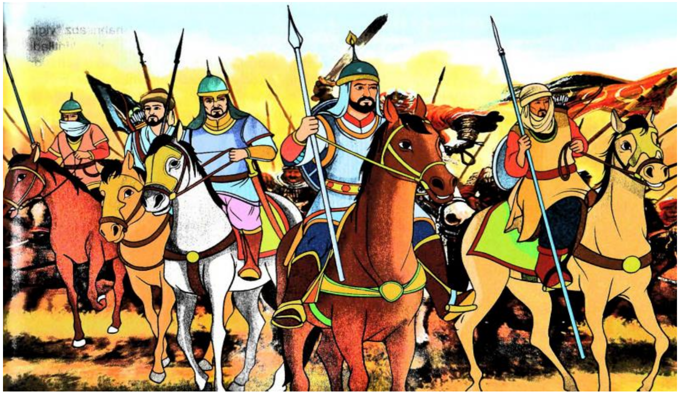

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash:

1.1740-yilda Buxoro tarixida qanday voqea yuz bergan edi? Bu voqeadan soʻng Abulfayzxonning taqdiri qanday kechgan?

2. Abulfayzxonning hukmronligi ashtarxoniylarning maqomiga qandayta’sir oʻtkazgan?

V.Oʻquvchilarni ragʻbatlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan oʻquvchilar ragʻbat kartochkalari bilan ragʻbatlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni toʻliq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

OʻIBDOʻ: ____________________ ____________ ___________

(imzo) (sana)

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat 9-sinf O'zbekiston tarixi fanidan III chorak konspektni to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

1. **1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
2. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
3. **Sinf rahbar hujjatlari**
4. **Metodbirlashma hujjatlari**
5. **Ustama hujjatlari**
6. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
7. **1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
8. **Maktab ish hujjatlari**
9. **Direktor ish hujjatlari**
10. **MMIBDO‘ ish hujjatlari**

11.O‘IBDO‘ ish hujjatlari

12.Psixolog hujjatlari

13.Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari

14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari

15.Besh tashabbus hujjatlari

16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar